

Norrländska läkemedelsdagarna ur distriktsläkarperspektiv

Norra regionens läkemedelskommittéer anordnade för fjärde gången de Norrländska läkemedelsdagarna i Umeå, 29-30 januari. Distriktsläkare Markus Beland ger här sin personliga betraktelse över årets läkemedelsdag. Markus är även ledamot i Norrbottens läkemedelskommitté.

Nya vacciner

Första dagens förmiddag ägnades åt genus och läkemedel. Därefter följde en välpreparerad överflygning från vaccinationsfronten av Ragnar Norrby, generaldirektör på SMI. Det ligger en del nya vacciner i startgroparna, bland annat ett på svenska stammar anpassat 11-valent pneumokockvaccin som ger immunsvär även hos spädbarn yngre än 18 månader. Det gör inte det traditionella 23-valenta.

Något mer problematiskt kan varicella-vaccinet bli som möjligen kommer att införas på BVC som MPRV-vaccin. Den förväntade gruppimmuniteten kan komma att senarelägga primärinfektionen av ovcinerade som då kan tänkas riskera ett allvarigare sjukdomsförlopp.

Sexualvanor

HPV-infektioner är vanliga och med dagens sexualvanor är de flesta sannolikt redan infekterade i 20-års-åldern. Om så, ska vaccinationen därför helst ges före sexualdebut. Rikstäckande vaccination skulle förhindra 70%, högst 280 fall, av cervixcancer årligen. Vaccinationen är mycket dyr. I motsats till SMI:s generaldirektör har SBU en betydligt mer avvaktande hållning till ett eventuellt införande i det allmänna vaccinationsprogrammet.

Rotavirus är en stor småbarnsdödare i tredje världen, dock ej i Sverige. En vaccination skulle dock vara av tveksam nytta i Sverige då smättingarna fick diarré i alla fall, i så fall bara inte av rotavirus. Det blir som med vuxna som får förkylning trots influensavaccination.

Utsättning av preparat

"Fas-ut II" (boken), dess blivande och varande, samt planer om projektets framtid presenterades av projektledaren och författaren Claes Lundgren. Här ser jag risken att utsättning av preparat kan komma att bli uppblåst till en komplicerad sak om man fokuserar allt för mycket på processen istället för att bara tänka tanken på att överhuvudtaget sätta ut preparat.

"Gamla sjukdomar i ny förpackning". B12, homocystein och hjärta/stroke: Ingen indikation för behandling, om än möjligen vissa statistiska samband mellan serumnivå och sjukdom som dock inte ger svar på sambandet orsak-verkan. Värt att beforska, dock ej att behandla.

Sjukdomsmånglare

"Sjukdomsmånglare" av Robert Svart-holm: Underhållande och förhoppningsvis ny infallsvinkel för någon av deltagarna. Restless legs syndrom: Inget nytt här heller, men förhoppningsvis ny infallsvinkel för vissa. Intressant fallbeskrivning av smärtiläkare Krister Ruth i Sunderbyn, som i enstaka mycket svåra fall fick till besvär-frihet på homeopatiska doser intratekalt (-spinalt) morfin (0,08 mg/dygn). Pumpen kostar 110 000 kronor.

Specialistcentrerat studietuggande

Nästa dag var mer av en traditionell studietuggardag. Förändringen av beta-blockerarnas ställning och användning som anti-hypertensiva från 70-talet till idag gav icke ointressant bakgrundsinformation ur specialistperspektiv. Eftersmaken blev ändå att man egentligen inte riktigt vet trots alla studier då dessa har så olika design, olika ålder, skiljer inte på etnicitet, kön osv, så att slutsatserna ändå måste bli vaga.

Överblick KOL, epidemiologi och behandling med lite småförebärande (och irriterande) undertoner på primärvårdens förment bristfälliga engagemang i just denna sjukdom. Kända riktlinjer blandat med

lite patofysiologisk bakgrund, specialistcentrerat och utan speciell knorr.

"Hjärtsviktbehandling - varför när vi inte måldos" av Jan Håkansson, distriktsläkare i Krokom, och Anders Waldenström, kardiolog i Umeå, blev tyvärr något av ett monotont studiemalande med friskt engelskt och svenskt blandade bilder. Det fick det lilla primärvårdsperspektivet fullständigt att drunkna.

Slutligen på förmiddagen osteoporos ur - återigen - specialistperspektiv. Rekommendationer, lite uppdatering om vad som är på gång ("årssprutan"), men även här väsentligen inget nytt och ingen tillämpning av något eventuellt kritiskt perspektiv med tanke på den omdiskuterade effektiviteten av till exempel bisfosfonaterna.

Avhopparen en höjdpunkt

Eftermiddagen innehöll slutligen dagarnas höjdpunkt, Peter Rost, fd vice vd i Pfizer och avhoppare. En insiderrapport där han berättade en del om läkemedelsföretagens situation och strategier. Man fann sina mest paranoida aningar bekräftade. Även en del intressanta synpunkter om de svenska myndigheternas agerande delade han med sig. Man var inte särskild överraskad, men intressant att se människan.

Sammanfattningsvis var dagarna traditionellt läkemedelsinriktade i frontalundervisningsmodus. Inslagen som skulle ha kunnat befrämja ett benigt kritisk förhållningssätt mot läkemedelsbehandling - något som enligt undertecknads uppfattning bör vara en huvudangelägenhet för läkemedelskommittéerna - var något sparsamt representerade. Den innovativa andan var inte helt närvarande.

*Markus Beland
Distriktsläkare, Jokkmokk*

Behandlingsbladet ges ut av Norrbottens Läkemedelskommitté.

Redaktionen tar tacksamt emot material (helst via e-post). Vi förbehåller oss rätten att förkorta och redigera.

Ansvarig utgivare: Anders Bergström.

Redaktion: Anders Bergström, anders.b.bergstrom@nll.se, Stig Andersson, stig.o.andersson@nll.se, Eskil Franzén, JOB reklambyrå (eskil@jobreklambyra.se).